

Titel 1	Hvem bestemmer - magten gennem tiden
Indhold	<p><u>Kernestof</u></p> <p><i>Historieportalen Overblik</i> fra Systime Kan findes her: https://historieportalen.systime.dk/</p> <p>Følgende afsnit er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kongemagt og politik</i> - <i>Tissø</i> - <i>Reformationen – et skelsættende opgør i den katolske kirke</i> - <i>Luther offentliggør 95 teser</i> - <i>Reformationen breder sig</i> - <i>En ny verden: Forestillinger og strukturer efter reformationen</i> <p>Carl-Johan Bryld: "Den Moderne Stat i Støbeskeen" fra Verden Før 1914 (Systime)</p> <p><i>Oplysningstiden</i> fra "Fokus 2 - Fra oplysningstid til europæisk ekspansion". Gyldendal. Kan findes her: https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=156</p> <p><i>Enevældens fald 1848</i> fra "Danmark: Tider og temaer". Kan findes her https://danmark.systime.dk/?id=505</p> <p><u>Kilder:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Erik af Pommerns kroningsdokument, 13. juli 1397</i> - <i>Det hellige Ægteskabs Ordensregler (1557)</i> - <i>Billede: Frederik 3. i stor kåbe med pelskanter under Slaget ved Nyborg</i> - <i>Billede: Michael van Havens fremstilling af Christian 5. på tronen i Frederiksborg Slotskirke.</i> - <i>Uddrag af tekster fra François Voltaire, Charles-Louis de Secondat Montesquieu, John Locke, Jean-Jacques Rousseau, Denis Diderot, Jacques-Benigne Bossuet</i> - <i>"Grundlovgivende Rigsforsamling" malet af Constantin Hansen, 1860-64</i> <p><u>Videoer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Middelalderens univers. Kan ses her: https://youtu.be/jSJDfgA5ifA - Animated map shows how Christianity spread. Kan ses her: https://youtu.be/BJ0dZhHccfU - Uddrag af <i>Historien om Danmark - Sen middelalder</i> af DR (ca. 15 minutter) - Uddrag af <i>Historien om Danmark - Enevælde og Oplysningstiden</i> af DR (ca. 15 minutter) - <i>Oplysningstiden - Hvad fanden skete der lige der.</i> Kan ses her: https://youtu.be/BeNuTibYyLw - <i>Grundlovens tilblivelse.</i> Kan ses her: https://youtu.be/WoDxgUO_K-I - <i>Blev Danmark egentlig demokratisk med vedtagelsen af Grundloven i 1849?</i> Kan ses her: https://youtu.be/xmmfWcR65kI <p><u>Ekskursion</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Holdet har været ind og se biograffilmen "Margrethe d.1"
Omfang	27 timer (af 50 minutter) Sider: 50 sider
Særlige fokuspunkter	Faglige mål: <ul style="list-style-type: none"> ● redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling ● skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer

	<ul style="list-style-type: none"> ● anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie ● formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg ● demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie ● styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser ● historiebrug og -formidling <p>Spredningskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ét forløb som tager udgangspunkt i Danmarks historie
Væsentligste arbejdsformer	Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistop-Læg/metodeøvelser.

Titel 2	Hvordan bruger vi kilder? - Vikingetiden
Indhold	<p>Kernestof</p> <p><i>Historieportalen Klassisk kildekritik</i> fra Gyldendal. Kan findes her: https://historieportalen.systime.dk/?id=1842</p> <p>Følgende kapitler er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Introduktion</i> - <i>Kilder, levninger og levn</i> - <i>Det funktionelle kildebegreb</i> <p><i>Historieportalen Vikingetiden</i> fra Systime. Kan findes her: https://historieportalen.systime.dk/?id=130</p> <p>Følgende afsnit er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Samfundets orden</i> - <i>Livet på gården</i> - <i>Krigernes våben og organisation</i> - <i>Plyndringstogterne begynder</i> - <i>Impulser til Danmark og Skandinavien</i> - <i>Hvorfor plyndrede de?</i> - <i>Nye Transportformer</i> - <i>En global verden</i> - <i>En økonomisk revolution</i> - <i>Handelsbyerne Hedeby og Ribe</i> - <i>De gamle guder</i> - <i>Thietmars beskrivelse af offerfesten i Lejre</i> - <i>Ofringer af mennesker?</i> - <i>Præstekonger</i> - <i>De hellige kvinder – vælverne</i> - <i>Kristendommen kommer til Danmark</i> - <i>Kristendommens indførelse var en langvarig proces</i> - <i>Harald Blåtands stat</i> - <i>Én gud – én konge</i> - <i>Det nye og det gamle samfund</i> - <i>Det fremmede gjorde kongen stærkere</i> - <i>Museologisk analyse</i> <p>- <i>Vikingeeksperter: Kristendommens indførelse i Danmark var ren storpolitik.</i> Fra dr.dk. Kan findes her: https://www.dr.dk/historie/danmarkshistorien/vikingeeksperter-kristendommens-indfoerelse-i-danmark-var-ren-storpolitik</p> <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>National vikingestrategi skal markedsføre Danmark af Alex Ahredtsen</i> - <i>Hedeby-stenen</i> - <i>Arkæologisk kilde: Diverse levn fra vikingetiden</i> - <i>Carl Harding Sørensen: Vikinger og togter. Gyl. 1.udg. 3. opl. 1990 s. 80-81</i> - <i>Codex Aureus</i> - <i>Ibn Fadlan's beskrivelse af Skandinaver ved Volga floden (uddrag)</i> - <i>Tekst fra den store Jellingsten</i> - <i>Thietmars beskrivelse af offerfesten i Lejre</i> - <i>Lorenz Frølich, Rigets modige forsvarer, 1855</i> - <i>Eksempler fra Vikinger i dagligdagen (danefø børnetøj + Styrens leverpostej)</i> <p>Videoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Den kildekritiske metode</i> (kan ses her https://youtu.be/VqOVRjNEOK8) - <i>Dele af Historien om Danmark: Vikingetiden</i> fra DR (kan ses her: https://www.dr.dk/undervisning/tv-serien-historien-om-danmark) - <i>Åbning scene af TV serien Vikings</i> fra HBO. Kan ses her:

	<p>https://youtu.be/fioCjgnwfaA</p> <p><u>Ekskursion</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Holdet har været på Nationalmuseet og set vikingeutstillingen
Omfang	<p>27 timer (af 50 minutter)</p> <p>Sider: 50 sider</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie • redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling • reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende • anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie • demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie • forandringer i levevilkår, teknologi og produktion • styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser • historiebrug og -formidling <p>Spredningskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ét forløb skal have hovedvægt på tiden før ca. 1500 • ét forløb som tager udgangspunkt i Danmarks historie
Væsentligste arbejdsformer	<p>Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistop-læg/metodeøvelser, rollespil.</p>

Titel 3	De danske kolonier - Historiske problemstillinger
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p><i>De Danske Kolonier</i>. Faktalink. Kan ses her: https://faktalink.dk/titelliste/den-danske-kolonisering-og-slavehandel</p> <p><i>Vestindien før Colombus, Slaveri og slavehandel</i>. Nationalmusset. Kan ses her: https://natmus.dk/historisk-viden/temaer/danmarks-kolonier/dansk-vestindien/slaveri/</p> <p><i>Tranquebar: Den danske periode (1620-1845)</i> Nationalmusset. Kan ses her: https://natmus.dk/historisk-viden/verden/asien/indien/tranquebar/den-danske-periode-1620-1845/</p> <p><i>Afrikas Historie</i>. Systime. 2021. Kan ses her: https://afrikashistorie.systime.dk/?id=137</p> <p>Følgende afsnit er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Danskerne og det sorte guld</i> <p><i>Historieportalen Forløb: Dansk slavehandel og Vestindien</i> fra Systime. Kan findes her: https://historieportalen.systime.dk/?id=134</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan blev man slave?</i> - <i>Prisen på slaverne</i> - <i>Rejsen til kysten</i> - <i>Europæernes rolle</i> - <i>Handelsvarerne</i> - <i>Indiske bomuldsstoffer og andre varer</i> <p><i>Da Danmark Var En Slavenation</i> af Rikke Alberg Peters, Peter Yding Brunbech, Christina Louise Sørensen og Jens Aage Poulsen. HistorieLab. Kan findes her: https://historielab.dk/wp-content/uploads/2017/04/370253_NV_vestindienb_og_216x259mm_WEB-1-1.pdf</p> <p>Følgende kapitler er brugt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Slavehandelen Problematiseres</i> - <i>Slaveriet Ophæves</i> <p>Artikler</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor rammer amerikansk politi sorte hårdere?</i> DR. https://www.dr.dk/nyheder/udland/hvorfor-rammer-amerikansk-politi-sorte-haardere <p>Kilder</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Livet ombord en slaveskib: Brev fra Bernt Jensen Mørch</i> - <i>Livet ombord en slaveskib: Olaudah Equian "The Life of Olaudah Equiano or Gustavus Vassa, the African written by Himself"</i> - <i>Beretning fra en Plantageejer</i> - <i>Sophie Petersen om sukkerdyrkning på St. Croix (1946)</i> - <i>Gardelins Reglement</i> - <i>Uddrag af Frederik von Scholten erindringer om slaveoprøret</i> - <i>Peter Carl Frederik v. Scholten gør det vitterligt...</i>

- *Akvarel af udsigt i Dansk Vestindien.*
- *Landfogedens beretning*
- *Satiretegning i Klods-Hans*
- "Nej til undskyldning og erstatning" af Kåre Lauring (2001)
- "Sig Undskyld" i Politiken (1998)

Videoer/film

- "Explainer: Hvad skal der ske med de danske statuer". DR explainer. Kan ses her: https://www.dr.dk/drtv/se/explainer_hvad-skal-der-ske-med-de-danske-statuer_197983
- "Dansk kolonialisme i Tranquebar - Video-interview med Esther Fihl". Københavns Universitet. Kan ses her: <https://video.ku.dk/video/12680005/dansk-kolonialisme-i-tranquebar>
- Dele af *Historien om Danmark: Enevælde og Oplysningstiden* fra DR (kan ses her: https://www.dr.dk/drtv/se/historien-om-danmark_enevaelde-og-oplysningstid_145571)
- "Den magnetiske guldkyst". DR2. Kan ses her: <https://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=serietitel:%20Slavernes%20spor&orderby=title&SearchID=85087100-9290-4198-b40e-609b9243fd4a&index=1>
- Dansk Vestindien - historien kort. Rigsarkivet. Kan ses her: <https://www.youtube.com/watch?v=L-S8tXePnE>
- Den sorte skole: Slavernes frigivelse. DR. Kan ses her: https://www.dr.dk/drtv/episode/den-sorte-skole_slavernes-frigivelse_49229
- Salget af Dansk Vestindien. Mosede Fort. Kan ses her: https://www.youtube.com/watch?v=mCoiCT_Wuis

Ekskursion

- Holdet har været på byvandring i København med fokus på kolonitiden med følgende materiale
  - Post 1 - Sukkermændene i Nyhavn 11 - Læsestof og materiale: https://docs.google.com/document/d/19g-FwBdU8txlPmxIVrpl3skM9B_8bMptsv27V6qvJ6o/edit?usp=sharing
  - Post 2 - Schimmelmans Palæ (I dag Odd Fellow Palæ) Bredgade 28 Læsestof: <https://drive.google.com/file/d/1tbAxQ9FGqnaz8JHVeKODkLcfvNP9wNsy/view?usp=sharing>
Kildemateriale: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/ernst-schimmelmans-brev-af-18-juni-1791-om-slavehandelen>
  - Post 3 - Det Vestindiske Pakhus - Toldbodgade 40 Læsestof og materiale: https://docs.google.com/document/d/1aCCOGnxSO5_7VVv1u-CuRe3n3KwaJUYqtb2OH-h-c/edit?usp=sharing
  - Post 4 - Statue "I am Queen Mary" v. Det Vestindiske Pakhus Læsestof: https://drive.google.com/file/d/1t_mb_zna8r_eDwr5NTMz8K

	<p>ZcoLVH0-wq/view?usp=sharing</p> <p>- https://www.iamqueenmary.com/</p> <p>https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/oproersdronning-fra-vestindien-faar-syv-meter-hoej-statue-lavet-af-flamingo</p>
Omfang	27 timer (af 50 minutter) Sider: 50 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie ● redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling ● opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv ● skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer ● reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende ● anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie ● formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid ● demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie ● forandringer i levevilkår, teknologi og produktion ● kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie ● historiebrug og -formidling <p>Spredningskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ét forløb skal have hovedvægt på tiden mellem ca. 1500 og ca. 1900 ● ét forløb som tager udgangspunkt i Danmarks historie
Væsentligste arbejdsformer	Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistop-Læg/metodeøvelser.

Titel 4	Hvordan stiller vi spørgsmål til historien? - Imperialisme
Indhold	<p>Kernestof: <i>Historieportalen europæisk ekspansion og tilbagetrækning fra systeme. Kan findes her:</i> https://historieportalen.systeme.dk/?id=1200</p> <p>Følgende kapitler er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kolonialisme, imperialisme og afkolonisering</i> - <i>Kapløbet om Afrika</i> <p><i>Globalisering 1850-1914 – da verden blev mindre fra systeme. Kan findes her:</i> https://globalisering1850-1914.systeme.dk/?id=198</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Storbritannien som verdens økonomiske centrum i 1850'erne</i> <p><i>Verden før 1914. Systeme. Kan findes her:</i> https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Befolkningsvækst og landbrugsrevolution</i> - <i>Tekstilproduktion: Fra håndværk til industri</i> - <i>Kul, jern og damp</i> <p><i>Kultur og Samfund af Systeme. Kan findes her:</i> https://kulturogsamfund.systeme.dk/index.php?id=345&L=0</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Drivkræfterne bag imperialismen</i> - <i>Den europæiske kulturs forrang</i> - <i>Den hvide mands byrde</i> <p><i>Afrikas Historie af Systeme. Kan findes her:</i> https://afrikashistorie.systeme.dk/?id=156</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kong Leopold og Fristaten Congo</i> <p><i>Verdenshistorie HHX af Systeme. Kan findes her:</i> https://verdenshistoriehhx.systeme.dk/index.php?id=1218</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>En global verdensøkonomi</i> <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tabel over kolonibesiddelser 1881-1909</i> - <i>Tabel over befolkningstal i Europa og USA 1750-1910</i>

- Tabel over beskæftigede i bomuldstekstilproduktion i England
- Tabel over europas industriproduktion
- Billeder af Imperialisme. Billederne kan ses her:
<https://sites.google.com/kebhsyd.nu/historie-b-hfe-2hib311/04-imperialisme-hvordan-stiller-vi-sp%C3%B8rgsm%C3%A5l-til-historien/modul-3-hvordan-retf%C3%A6rdigg%C3%B8res-imperialisme#b.1z4tg46ei0iq>
- Tekst af Cecil Rhodes
- "Pukapuka under og efter bedenskab" 1879
- Francis Galton: Lad kineserne få Afrika, 1879
- Opråb fra Selskabet for tysk kolonisation, 1884
- Ugandas rolle i det engelske imperium, 1894
- Joseph Chamberlain om imperialismen og og arbejderne, 1893
- Danskere i Congo
- Niall Ferguson om Det Britiske Imperiums værdifulde arv, 2003
- Richard Gott om Det Britiske Imperiums voldsstrategi og undertrykkelse, 2011
- Kort over Afrika i 1914 og i 2008

Videoer/film:

- "Arven efter Imperiet 4 - Formuer på spil" DRKultur. Kan ses her:
<https://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=serietitel:%20Arven%20efter%20imperiet&orderby=title&SearchID=8f962ba8-eeb-4e0b-8567-79cf7e590f5d&index=2>
- "Congos tragiske rigdom" DR2. Kan ses her:
<https://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=-1&page=1&pageSize=6&search=titel:%20Congos%20tragiske%20rigdom&orderby=title&SearchID=39856d2a-1048-4065-9caa-615f4f993e6c&index=1>

Rollespil

- I dette tema har holdet lavet en rollespil om Berlin Konferencen

Omfang

24 timer (af 50 minutter)
Sider: 60 sider

Særlige fokuspunkter

Faglige mål:

- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie
- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling
- opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv
- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende
- anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie
- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Kernestof:

- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie
- forandringer i levevilkår, teknologi og produktion
- kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie
- historiefaglige begreber

Spredningskrav:

	<ul style="list-style-type: none"> • ét forløb skal have hovedvægt på tiden mellem ca. 1500 og ca. 1900
Væsentligste arbejdsformer	Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistoplæg/metodeøvelser, rollespil over Berlin Konferencen.

Titel 5	Sønderjylland - demokrati og krig - Historieteori
Indhold	<p><u>Kernestof</u> <i>Historieportalen Danmark i støbeskeen - Kampen om 1800 tallet</i> fra Gyldendal. Kan findes her: https://historieportalen.systeme.dk/?id=1316</p> <p>Følgende afsnit er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Novemberforfatningen 1863</i> - <i>Otto von Bismarck</i> - <i>Helstatens endeligt</i> - <i>Nationale tømmere</i> - <i>Konsekvenserne af nederlaget</i> <p><i>Historieportalen: 1. verdenskrig</i>, Gyldendal. Kan findes her: https://historieportalen.systeme.dk/?id=1456</p> <p>Følgende kapitler er anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Europa før ragnarok - fred og fremgang</i> - <i>Militarisme og nationalisme undergraver freden</i> - <i>Krudttønden eksploderer</i> - <i>Julikrisen</i> - <i>Nye offensiver på vestfronten</i> - <i>Versaillesfreden</i> - <i>Et forvandlet Europakort</i> - <i>Dolkestødslegenden</i> <p><i>Genforeningen 1920 - historiepolitik og erindring</i> fra danmarkshistorien.dk. Kan ses her: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/genforeningen-1920-historiepolitik-og-erindring/</p> <p><u>Kilder</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Reservesoldater fra 1848 paa Marschen</i> - <i>Danske Soldater i København 1849</i> - <i>Politisk tegning om alliancer</i> - <i>Mr. Eyre Crowes memorandum, 1907</i> - <i>Kort over, hvor der bor nationalgrupper udenfor nationalstater</i> - <i>Statsudgifter i perioden frem til Den Første Verdenskrig</i> - <i>Ernst Renan: Hvad er en nation? (1882)</i> - <i>Christian Campradt brev fra skyttegravskrigen</i> - <i>Mikael Steffensens brev</i>

Supplerende stof

- DR: *Se kuglerne i øjnene! Forstå 1. verdenskrig i 5 hurtige punkter*, kan ses her: <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/se-kuglerne-i-oejnene-forstaa-1-verdenskrig-i-5-hurtige-punkter>
- DR: *Vil du gerne forstå Genforeningen? Her er seks ting, du skal vide* kan findes her: <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/vil-du-gerne-forstaa-genforeningen-her-er-seks-ting-du-skal-vid>
- Kort over "Spørgsmålet om Slesvig-Holsten"
- Kort over Danmarks territoriale udvikling: http://danmarkshistorien.dk/fileadmin/filer/Kort/kortet/danmarkskort_skalering.html
- Dilemmaspil over livet som soldat: <https://brevefraskyttegraven.dk/game>

Videoer/film/podcast

- *Ultra Nyt På Grænsen: Jonas crasber Sønderjylland!* Fra DR Ultra. Kan ses her: <https://youtu.be/INbaG1tcRMY>
- HistorieLab: *Første Slesvigske krig*, kan ses her: <https://youtu.be/c5ZF55Ca5A>
- HistorieLab: *Anden Slesvigske krig*, kan ses her: https://www.youtube.com/watch?time_continue=13&v=WpM7W7e_On8&feature=emb_logo
- *Danskerne i Slesvig 1864-1920 - kort fortalt fra Dansk Mindretals Historie*. Kan ses her: <https://www.youtube.com/watch?v=PdxZ-WC1I-w>
- *How Nations Make Up National Identities | NYT - The Interpreter* kan ses her: <https://www.youtube.com/watch?v=F9qF6FvwrHI&t=1s>
- *Treårskrigen* af Søren Vrist Christensen. Kan ses her: <https://youtu.be/sCV4uSKnlv0>
- *Bag om billedet. Fra 1890'ernes Nordslesvig* af Museum Sønderjylland. Kan ses her: <https://www.youtube.com/watch?v=tvS1WbPNiQ>
- *Første trailer til storfilmene 'I krig & kærlighed'* af Kino Tv. Kan ses her: <https://youtu.be/RpAc56i8Ccxk>
- Udvalgt dele af film *1917 - Skyttegravskrig og ingenmandsland* - 14:30-19.00, *Artilleriangreb* - 1:30:00 - 1:34.00
- *Folkeafstemningen i Flensborg 1920* fra Danmarkshistorien.dk. Kan ses her: <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/folkeafstemningen-i-flensborg-i-1920/>

Omfang

18 timer (af 50 minutter)
Sider: 51 sider

Særlige fokuspunkter

Faglige mål:

- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie
- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling
- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende
- anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie
- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

Kernestof:

- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie
- forandringer i levevilkår, teknologi og produktion
- styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser

	<ul style="list-style-type: none"> ● nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer ● globalisering ● historiefaglige begreber <p>Spredningskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ét forløb skal have hovedvægt på tiden mellem ca. 1500 og ca. 1900 ● ét forløb som tager udgangspunkt i Danmarks historie
Væsentligste arbejdsformer	Klassisk tavleundervisning/Gruppearbejde med fremlæggelser/ Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistop- læg/metodeøvelser.

Titel 6	Hvordan forstår vi historien? - Holocaust og nazisme (Historieopgave)
Indhold	<p>Historieopgave:</p> <p><i>I dette tema har eleverne skrevet deres historieopgave. Elevernes har skulle besvare følgende spørgsmål:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gør rede for den politiske og økonomiske situation i 1920'ernes og 1930'ernes Tyskland</i> • <i>Analysér nazisternes syn på jøderne i 1920'erne og 1930'erne. Du skal i din besvarelse anvende flere kilder og flere relevante kildekritiske begreber.</i> • <i>Diskuter og vurder, om den Anden Verdenskrig ville have fundet sted, hvis Hitler ikke havde levet.</i> <p>Kernestof:</p> <p>Meyhoff, Peder, og Mouritsen, Peter. <i>Marxismen og fagforeningerne i "Teknologihistorie"</i>. Systime. 2021. https://teknologihistorie.systime.dk/?id=498 (senest besøgt 16/11-2021)</p> <p><i>Fra oplysningstid til europæisk ekspansion i Fokus 2 - Fra oplysningstid til europæisk ekspansion</i>. Gyldendal. 2021. https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/index.php?id=137 (senest besøgt 16/11-2021)</p> <p>Bryld, Carl-Johan og Peter Hansen-Damm Kap 8: <i>Krisen i trediverne i "Verdenshistorie til hhx"</i>. Systime. 2021 (https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=304) (senest besøgt 16/11-2021)</p> <p>Frederiksen, Peter. Kap 4: <i>Nazismens Tyskland</i> i "Ideologernes kamp". Systime. 2021 (https://ideologi.systime.dk/?id=126) (senest besøgt 16/11-2021)</p> <p><i>Historieportalen: 1. verdenskrig</i>, Systime. Kan findes her: https://historieportalen.systime.dk/?id=1482</p> <p>Følgende kapitler anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mellemløstiden -</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Faderopgøret</i> - <i>Weimarrepublikkens første svære år</i> - <i>På vej mod diktaturet</i> <p><i>Historisk Metode</i>, Systime. Kan findes her: https://historieportalen.systime.dk/index.php?id=1852</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Historiske forklaringer</i> <p><i>Ideologernes Kamp - kampen om det gode samfund</i>. https://ideologi.systime.dk/</p> <p>Følgende kapitler anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nazismens ideologi og organismetanken</i> <p><i>Vores verdenshistorie</i>. Forlaget Columbus. https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=347&loopRedirect=1</p> <p>Følgende kapitler anvendt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Holocaust</i> <p>- Gregory Stantons folkedrabsstadier, kan ses her: https://aldrigmere.dk/2019/03/28/stantons-model-folkekræbets-10-stadier/</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Stanton:Folkekræb som stadier", kan ses her: https://folkekræb.dk/artikler/stanton-folkekræb-som-stadier

Kilder

- *Plakat KPD (Spartakusbund), 1919*
- *Brev fra November Revolutionen*
- *Lenin om demokrati og diktatur (1919)*
- *SPD valgplakat fra (1919)*
- *Bayerske valgplakat (1919)*
- *Tabel: Den Tyske stats indtægter og udgifter, i million guldmark*
- *Plakat om Versaillesfreden (1919)*
- *Interview med Otto Kumm*
- *Uddrag af Nazistprogrammet 1920*
- *5 billeder fra Billedbog For Store Og Små, 1936 af Elwira Bauer,*
- *Uddrag af Der evige Jude*
- *Uddrag fra Adolf Hitler: Mein Kampf*
- *Karikaturtegning fra "Der Stürmer" et tysk antisemitisk ugeblad, 1929*
- *Læserbrev til der Stürmer (ukendt årstal)*
- *Mit Virke I Belzec Del*
- *Uddrag af Den engelske historiker A. J. P. Taylor, 1945*
- *Uddrag af Alan Bullock: Hitler og Stalin - beretningen om to af dette århundredes grusomste magtmennesker. Bind 2. Politiken, 1991. s. 1002*
- *Uddrag af Daniel Goldhagen: Hitler's Willing Executioners. Alfred A. Knopf, 1997. s. 471-472.*
- *Uddrag af Ulrich Herbert: Die richtige Frage i: J. Scoeps (Red.): Ein Volk von Mördern? Hoffmann und Campe, 1996. s. 212-224. Oversat af Carl-Johan Bryld.*
- *Interview v. Peter Longerich, 30. 9. 2008.*

Supplerende stof

- *Historie: Spindoktor for Hitler(uddrag) af Bent Blüdnikow, Berlingske Tidende, 14. August 2008*
- *Kontrafaktisk historie. EMU. Kan læses her:*
<https://emu.dk/hf/historie/metoder/kontrafaktisk-historie>
-

Videoer:

- "How did Hitler rise to power?". TED-Ed. Kan ses her:
<https://www.youtube.com/watch?v=jFICREKtAc4> (senest besøgt 16/11-2021)
- 1918: Revolution in Germany - 20th Century Almanac. Documentary Channel. Kan ses her:
<https://www.youtube.com/watch?v=uJhjuT61oW0>
- How Hitler Manufactured His Own Image | Hitler: Rise and Fall. Channel 4 Documentaries. Kan ses her:
<https://www.youtube.com/watch?v=Zxplku6mdZQ>
- OL i Berlin 1936 - Føreførelsens triumf. Idrætshistorie.dk. Kan høres her:
<https://www.facebook.com/watch/Idraetshistorie/>
- Teaching about Nazi Perpetrators. Yad Vashem. Kan ses her:
<https://www.youtube.com/watch?v=G2yiT8Nr0Pk>
- "Holocaust-benægtelse gennem tiden". DR2.
<https://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?idnr=TV0000120380&cfuid=4>

Omfang

36 timer (af 50 minutter)
Sider: 70

Særlige fokuspunkter

Faglige mål:

- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie
- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling

	<ul style="list-style-type: none"> ● opnå indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden ● skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer ● reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende ● anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie ● formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid ● formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg ● demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie ● styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser ● kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie ● politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede ● nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer ● historiebrug og -formidling ● historiefaglige begreber <p>Spredningskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mindst ét forløb skal have hovedvægt på tiden efter ca. 1900.
Væsentligste arbejdsformer	Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistoplæg/metodeøvelser.

Titel 8	Afrikas holocaust - historiens langelinjer forløbet er stadig under udarbejdelse
Indhold	<p><u>Kernestof:</u> “Menneskerettighederne og Holocaust”(uddrag) - kan ses her: https://folkedrab.dk/artikler/menneskerettighederne-og-holocaust</p> <p>Uddrag fra “Rwandas historie” og “Det politiske efterspil i Rwanda” på Folkedrab.dk. https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/rwanda/rwandas-historie https://folkedrab.dk/artikler/det-politiske-efterspil-i-rwanda</p> <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● “Da FN og USA lod Rwanda i stikken” Fra kongressen.dk. 3. september 2013. Kan ses her: https://www.kongressen.com/da-fn-og-usa-lod-rwanda-i-stikken/ ● “Projekt ny nation: I dag er vi alle Rwandere” ● “Rwandas succes udfordrer demokratiet”, Jens Bostrup, 21- sept. 2015, Politiken ● “Kagames Rwanda. Alt eller intet”, Blogindlæg af Lotte Bickmann, stud.psych, kan ses her: https://www.indput.dk/artikler-blog/kagames-rwanda-alt-eller-intet <p>Film/video:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>FN's historie</i>, https://youtu.be/BgHFCO9sgJo ● FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder https://youtu.be/sS6X0y20fD4 ● Folkedrabets 10 stadier og dets udfoldelse i Rwanda, https://youtu.be/Jnq-ZPLIX14 ● "Ginas verden: At tilgive sit barns morder", findes på CFU <p><u>Supplerende stof:</u> “HVAD ER VERDENSMÅLENE”, kan ses her: https://verdensbedstenyheder.dk/verdensmaal/hvad-er-verdensmaalene/</p>
Omfang	Omfang: 21 timer Sider: ca. 30 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie ● redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling ● skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer ● reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende ● anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie ● opnå indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden ● formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid ● demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie ● forandringer i levevilkår, teknologi og produktion ● styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser ● kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie ● politiske ideologier, herunder ideologernes kamp i det 20. århundrede ● nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer ● globalisering ● historiefaglige begreber <p>Spredningskrav:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mindst ét forløb skal have hovedvægt på tiden efter ca. 1900. ● mindst ét forløb skal tage udgangspunkt i samfund og kulturer uden for Europa og USA
Væsentligste arbejdsformer	Kildelæsning/klasseundervisning/gruppearbejde/begrebsøvelser/kursistoplæg/metodeøvelser.